

Kommunebilde for Indre Fosen - 2019

Et grunnlag for dialog mellom Indre Fosen og Fylkesmannen i Trøndelag

1 Innledning

Fylkesmannen i Trøndelag søker kunnskapsbasert dialog med kommunene i fylket. Derfor legger *kommunestatistikken* og *kommunebildene*, sammen med *Fylkesmannens kommunebesøk*, viktige premisser for dialogen. *Kommunebildene* gjengir embetets «bilde» og inntrykk av kommunen, både av kommunen som helhet og av enkelttjenester og forvaltningsområder.

Kommunebildene utarbeides i forbindelse med *Fylkesmannens kommunebesøk* og danner grunnlaget for dialogen i disse møtene. Bildene kan bli justert i etterkant av besøket, basert på dialogen med kommunen. Etter besøkene publiseres bildene på Fylkesmannens nettside.

Etter denne innledningen, presenteres et utvalg av faktabasert informasjon om den aktuelle kommunens geografi, befolkning, bo- og arbeidsmarked og den kommunale organisasjonen i kapittel 2. Kapittel 3 gjengir Fylkesmannens hovedbilde av den aktuelle kommunen ut fra et bredt samfunnsperspektiv og med bakgrunn i vårt bilde av kommunens tjeneste- og forvaltningsområder. Dette er blant annet basert på analyser, statistikk, utførte tilsyn, eventuelle klagesaker og dialog med kommunen. Dette omfatter også en oppsummering av trafikklysvurderingene i kapittel 4 samt en liste med tema Fylkesmannen ønsker dialog om under *Fylkesmannens kommunebesøk*.

Kapittel 4 har følgende gjennomgående innhold og struktur for de underordnede delkapitlene:

- **Fokusområder** – angir med utgangspunkt i statlige forventninger, politikk og Fylkesmannens kjennskap til kommunen, hvilke områder som Fylkesmannen i et forvaltnings- og utviklingsperspektiv vil legge særlig vekt på i dialogen om de enkelte tjeneste- og forvaltningsområdene i kommunen.
- **Sentrale nøkkeltall** – gjengir særlig relevant statistikk som gir et overordnet bilde av tjeneste- eller forvaltningsområdet sett opp mot fokusområdene eller området som helhet. Med mindre annet er oppgitt i fotnote er nøkkeltallene hentet fra SSB. Utfyllende statistikk for de ulike områdene finnes i Kommunestatistikken.
- **Fylkesmannens bilde av området** – gjengir Fylkesmannens inntrykk av tjeneste- eller forvaltningsområdet for kommunen som organisasjon sett opp mot fokusområdene, herunder:

	Vesentlig informasjon for helhetsbildet
	Styrker og muligheter
	Svakheter, utfordringer og sårbarhet
	Framtidsperspektivet – utfordringsbildet og handlingsrom
 Farge	Det benyttes trafikklys for å visualiserer Fylkesmannens inntrykk av tjeneste- eller forvaltningsområdet som helhet. Trafikklysene gjengir vår vurdering med tanke på kvalitet, sårbarhet og bærekraft per dags dato. Vurderingen gjengis med fargene rød , gul og grønn for hhv. svak , middels eller god . Sammen med trafikklyset gis det en kort tekstlig oppsummering og begrunnelse for trafikklysvurderingen.

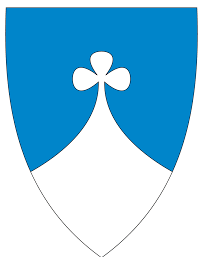
- **Sentrale tema** – tema/forhold som det vil være særlig aktuelt å følge opp i den sektorvise dialogen mellom kommunen og Fylkesmannen eller i kommunens eget utviklingsarbeid. *Det legges ikke opp til en omfattende dialog om de enkelte oppfølgingspunktene i kapitel 4 under Fylkesmannens kommunebesøk.*

Innhold

1	Innledning.....	1
2	Kort om kommunen	3
2.1	Befolkning.....	3
2.2	Bo- og arbeidsmarked	4
3	Fylkesmannens hovedbilde av kommunen.....	5
4	Fylkesmannens bilde av tjeneste- og forvaltningsområder	7
4.1	Kommunal planlegging	7
4.2	Kommunal økonomi	8
4.3	Samfunnssikkerhet og beredskap.....	9
4.4	Folkehelse	10
4.5	Omsorgstjenestene	11
4.6	Kommunehelsetjenesten	12
4.7	Sosialtjenesten	13
4.8	Integrering og bosetting.....	14
4.9	Barnehage	15
4.10	Grunnskole	16
4.11	Barnevern	17
4.12	Klima og miljø.....	18
4.13	Landbruk.....	19
4.14	Reindrift	20

Kommunevåpenet til Indre Fosen er med fra tidligere Leksvik kommune. Det blå symboliserer Trondheimsfjorden (den nye kommune ved fjorden). Kløverblomsten symboliserer vekst (og landbruk). Båtstevn er den (nye) kommunen inn mot framtida. Sølvfargen kan symbolisere silda.

2 Kort om kommunen

Indre Fosen kommune er en kystkommune på sør- og østsiden av Fosenhalvøya på nordsiden av Trondheimsfjorden, og omfatter de tidligere kommunene Rissa og Leksvik. Kommunen har et areal på 1 052 km². Foruten kystlinja langs Trondheimsfjorden og Stjørnfjorden, grenser kommunen til kommunene Bjugn, Åfjord og Verran og Inderøy i Nord.

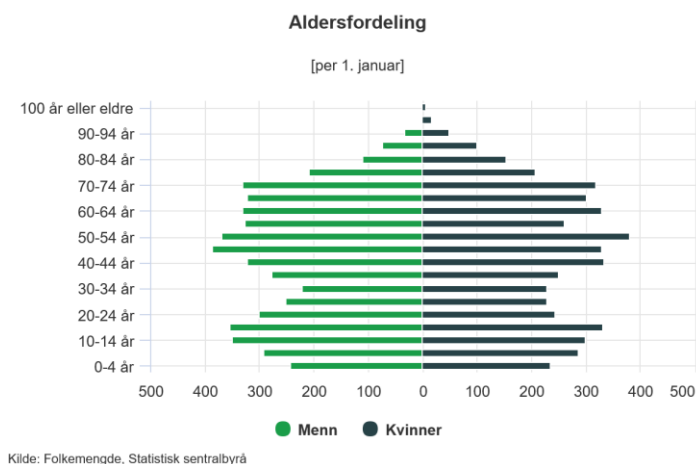
Administrasjonssenteret Rissa er kommunens største tettsted. Andre tettsteder er Råkvåg, Fevåg, Hasselvika, Stadsbygd, Vanvikan og Leksvik. Om lag 36 % av kommunens innbyggere bor i tettsteder. Kommunen har en svært variert industri med blant annet hjørnestensbedriften Fosen Yards og hovedkontoret til Lyng Gruppen. Jordbruk er også en viktig næring i kommunen. Selv om kommunen har 13 kraftverk, er det å betrakte som en svært liten kraftkommune.

Indre Fosen kommune

Ordfører:	Steinar Saghaug (H)
Varaordfører:	Liv Darell (Sp)
Politisk organisering:	Formannskap med 4 hovedutvalg (oppvekst, kultur, helse og omsorg og areal)
Kommunestyret:	48 representanter: 15 Ap, 12 H, 9 Sp, 3 FrP, 2 SV, 2 KrF, 2 V, 2 PP og 1 MDG
Valgdeltakelse:	64,1 % i Rissa og 71,6 % i Leksvik (kommunestyrevalg 2015)
Kommunedirektør:	Vigdis Bolås
Administrativ organisering:	3-nivå modell med 4 sektorer
Struktur:	I desember 2015 vedtok kommunestyrene i Leksvik og Rissa at de to kommunene skulle slå seg sammen. Kommunene ble sammenslått fra 1.1.2018. Grensejustering mot Verran og nye Steinkjer skjer fra 01.01.2020. Verrabotn med ca 70 innbyggere blir da en del av Indre Fosen kommune.
Interkommunalt samarbeid:	Fosen regionråd og Trondheimsregionen

2.1 Befolkning

Ved inngangen til 2019 var det registrert 9 988 innbyggere i kommunen. Dette var en nedgang på 102 innbyggere i sum for de to tidligere kommunene siden årsskiftet 2017-2018. Nedgangen skyldes et fødselsunderskudd på 27 personer, en netto innvandring på 27 person og en netto innenlandsk utflytting på 102 personer. De 2 tidligere kommunene hadde også en samlet nedgang på 19 innbyggere i 2017, og 67 i 2016.

Diagrammet viser antall personer i ulike aldersgrupper i kommunen, fordelt på menn

og kvinner ved inngangen til 2019. SSB sin befolkningsframskriving fra 2018¹ viser en forventet folkemengde ved inngangen til 2019 på 10 082. Dette er 94 flere enn den registrerte folkemengden på samme tidspunkt. Forventet folkemengde i 2040 er 9 893, hvorav 1 076 vil være 80 år eller mer. Forsørgerbyrden for eldre (antallet over 65 år relativt til antallet 20-64 år) var i 2018 på 0,40 og den forventes å øke til 0,60 i 2040. Tilsvarende tall for landet som helhet var hhv. 0,29 og 0,43. Andelen av befolkningen i kommunen med innvandrerbakgrunn er 8,4 %².

2.2 Bo- og arbeidsmarked

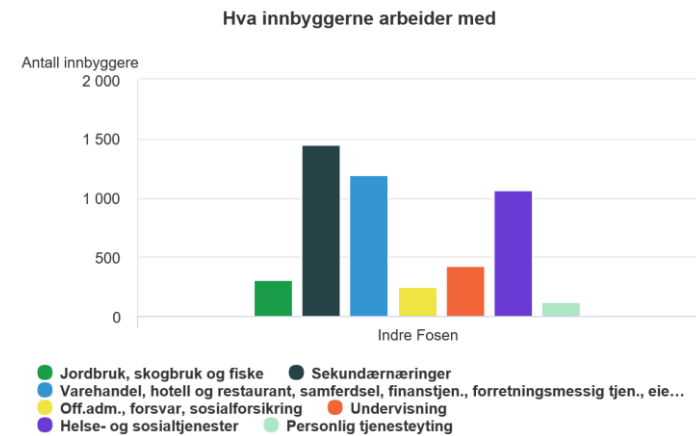
Kommunen utgjør et felles bo- og arbeidsmarked med

Trondheimsregionen med kort reiseavstand og bra samferdselsdekning til/fra Trondheim

I 2018 var det 4 185 sysselsatte personer med arbeidssted i kommunen. Av disse var det 545 som

pendlet inn til kommunen, hovedsakelig fra Trondheim, men også mange fra Bjugn, Ørland, Inderøy og Åfjord, og 1 191 som pendlet ut av kommunen, hovedsakelig til Trondheim, men

mange til Åfjord, Ørland, Oslo og Bjugn. Arbeidsplassdekningen³ i kommunen var samme år på 86,6 %.

Diagrammet over viser hva innbyggerne i kommunen arbeidet med ved inngangen til 2019. Indre Fosen er Trøndelags femte største jordbruks- og skogbrukskommune. Kommunen har en stor og variert produksjon med flere store og tunge produsentmiljøer, der melk er den viktigste. Andelen sysselsatte i privat sektor og offentlige foretak utgjør 65,0 % av de sysselsatte i kommunen (beregnet 2017). Landsgjennomsnittet lå på 68,0 %.

Av kommunens befolkning over 16 år er det 45,7 % (37,4 % i landet) som har fullført videregående skole, 2,8 % (2,9) som har fagskole, 17,3 % (23,7) som har 4-årig høyere utdanning og 3,6 % (9,7) som har høyere utdanning på mer enn 4 år.

Sentrale nøkkeltall	2019	Landet 2019
Helt arbeidsledige i pst. av arbeidsstyrken per 31.03 (antall i parentes) ¹	1,9 (95)	2,4
Mottakere av uføretrygd i pst. av befolkningen 18-67 år per 01.01 (antall i parentes) ¹	13,1 (772)	10,0
Lønnstakere med legemeldt sykefravær i pst. av arbeidstakere i alt per 01.01 (antall i parentes)	6,9 (304)	6,2

1) Kilde NAV

¹ MMMM-alternativet (middels nasjonal fruktbarhet, levealder, innenlands flytting og innvandring)

² Innvandrere omfatter førstegenerasjonsinnvandrere uten norsk bakgrunn og andregenerasjonsinnvandrere.

³ Sysselsatte som arbeider i kommunen som andel av sysselsatte som bor i kommunen.

3 Fylkesmannens hovedbilde av kommunen

Denne delen gjengir Fylkesmannen i Trøndelag sitt hovedbilde av kommunen ut fra et bredt samfunnsperspektiv og med bakgrunn i vårt bilde av kommunens tjeneste- og forvaltningsområder i kapittel 4.

Fylkesmannens bilde av kommunen	
	Tidligere Rissa og Leksvik ble Indre Fosen kommune fra 1.1.18. Kommune kom tidlig i kommunereformprosessen frem til enighet om en intensjonsavtale, og valgte å søke om sammenslåing allerede fra 1.1.2018. Fylkesmannens inntrykk er at det har vært gjort en ryddig og god prosess ifm. sammenslåingen. Kommunene har også bidratt med erfaringsoverføring til andre kommuner. 2018 var første driftsår for ny kommune, og fortsatt er det pågående prosesser knyttet til sammenslåingen. Det har også vært endringer i regionsamarbeidet og andre strukturendringer på Fosen.
	Kommunen er godt rustet med hensyn til kommunal planlegging, og sammenslåingen har trolig bidratt til større fagmiljø på flere områder, og med oppstart av ny kommune er det et godt grunnlag til å bygge ny organisasjon med et tydelig framtidfokus. Større kommune gir også mulighet til et større handlingsrom med hensyn til prioriteringer.
	<p>Kommunebildet viser noen utfordringer på flere områder knyttet til tjenester til innbyggerne innenfor helse og oppvekst. Dimensjonering, kompetanse og kvalitet i tjenestene er viktig. I hvilken grad den nye kommunen har en optimal struktur og har en riktig dimensjonering av tjenestene, er et sentralt tema. Dette er ikke minst et viktig tema for barnevernstjenesten, som er en regional tjeneste.</p> <p>Fylkesmannen vil sette fokus på kommunens yngste innbyggere, der statistikken viser noen folkehelseutfordringer. Kommunen har en større andel unge uføre og en høyere andel stønadsmottakere enn landsgjennomsnittet.</p> <p>Fylkesmannen vil også trekke frem at det er viktig at kommunen får på plass en ny arealplan. Mange dispensasjoner, ønske om utvikling av flere tettsteder som utfordrer spredning/fortetting av bolig/næring og en krevende geografi med stor kystlinje (100 m belte og vernede områder) bygger opp under dette.</p>
	<p>Kommunen får mange gule områder, altså middels – hvordan unngå større utfordringer over tid knyttet til disse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Selv om det er bevissthet rundt kommunens økonomiske stilling, vil kommunens høye gjeld med planer om ytterligere investeringer og befolknings- og demografiutvikling, sette press på kommunens handlingsrom. Det er derfor viktig at kommunen har fokus på økonomisk bærekraft og at de grepene som tas er framtidsrettet og gir virkning over tid. • Over tid - hva skal løses på Indre Fosen nivå, og hvordan vil samarbeid og utvikling på Fosen i en ny kommunegeografi utvikle seg? • Hvordan videreutvikle robustheten som ligger i å være en større kommune, der man både skal ha kraft til å skape utvikling på tjenestesiden og

	<p>samfunnsutvikling. Hvordan håndtere utfordringsbildet og skape handlingsrom?</p>
<p>Fylkesmannens inntrykk av kommunens tjeneste- og forvaltningsområder</p>	
<p>0 Rød</p>	<p>Ingen områder anses som svake med hensyn til kvalitet, sårbarhet og bærekraft</p>
<p>12 Gul</p>	<p><i>Områdene kommunal planlegging, kommunal økonomi, folkehelse, omsorgstjenestene, kommunehelsetjenesten, sosialtjenesten, integrering og bosetting, barnehage, grunnskole, barnevern og klima og miljø og landbruk</i> anses som middels med hensyn til kvalitet, sårbarhet og bærekraft</p>
<p>2 Grønn</p>	<p><i>Områdene samfunnssikkerhet og beredskap og reindrift</i> anses som gode med hensyn til kvalitet, sårbarhet og bærekraft</p>
<p>Dialogtema</p>	
<p>1. Ny kommune og Fosen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hva er erfaringen fra sammenslåingsprosessen, og hva «gjenstår»? • Hvordan sørge for handlingsrom og bærekraft i økonomien? • Indre Fosen som en del av Fosen – hvordan ser kommunen på videre utvikling av regionsamarbeidet? Jf. erfaringer og diskusjon om barnevern, landbruk mv. • En kommune med mange sentra, hvordan tenke helhetlig rundt utvikling og struktur? • Det er ytet kompensasjon i 2 år for at kommunen skal kunne gjøre de nødvendige tilpasninger knyttet til negative utslag på sonekriteriet i inntektssystemet. Har kommunen gjort de nødvendige tilpasninger i økonomien? • Utfordringer i helse og omsorgstjenesten – hvordan løse disse? • Bedre på utvikling enn forvaltning, jf. landbruksområdet? • Hvordan ser Indre Fosen for seg balansen mellom å være en del av Trondheimsregionen og samtidig videreutvikle Fosen-samarbeidet? 	
<p>2. Barn og unge – utenforskap</p> <p>Hvordan ser kommunen utfordringene og hvordan skape gode løsninger for eksempel når det gjelder: Redusere antallet stønadsmottakere? Ungdomsmiljø? Skoleresultater? Lærernorm og kompetansekrav? Helhetlig folkehelsearbeid?</p>	
<p>3. Plan</p> <p>Plan er viktig styringsverktøy for utvikling. Hva tenker kommunen rundt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koblingen mellom nylige vedtatte samfunnsplaner fra Rissa og Leksvik? • Balansen mellom vekstambisjonene og kommunens store ressurser innenfor strandsone, landbruk/jordvern og samfunnssikkerhet/ras? • Et stort antall dispensasjonssaker – er overordna plan et godt nok styringsverktøy? • Samordning av bolig, areal og transport – balansen mellom spredt vs. tett utbygging • Grensejustering i Verrabotn – status og framdrift? 	

4 Fylkesmannens bilde av tjeneste- og forvaltningsområder

Denne delen gjengir Fylkesmannen i Trøndelag sitt inntrykk av kommunen som tjenesteyter eller forvalter på enkeltområder, herunder styrker og svakheter, utfordringsbilde og handlingsrom, sett opp mot statlige forventninger, politikk og Fylkesmannens kjennskap til kommunen.

4.1 Kommunal planlegging

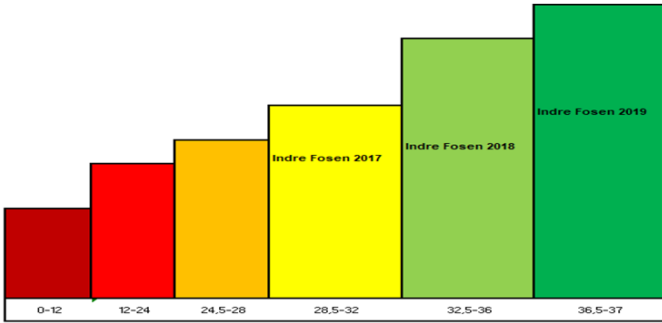

Fokusområder		
<ul style="list-style-type: none"> • Oppfølging av nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, vedtatt 12. juni 2015 • Avveininger ut fra hensyn til samordnet areal- og transportplanlegging, barn- og unge, produksjonsgrunnlaget for jord- og skogbruk, herunder beiteressursene, naturmangfold/naturverdier, landskap, friluftsliv og strandsoneforvaltning • Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning. 		
Sentrale nøkkeltall	2018	Landet 2018
Dispensasjoner fra plan (antall)	37	IA
Reguleringsplaner vedtatt (antall)	0	IA
Kommuneplanens arealdel sist vedtatt (årstall)	IA	IA
Kommuneplanens samfunnsdel sist vedtatt (årstall)	IA	IA
Fylkesmannens bilde av området		
	Tidligere Rissa og Leksvik ble Indre Fosen kommune fra 01.01.18. Gjeldende kommuneplanens arealdeler er fra henholdsvis fra 2010 og 1999. Arbeid med ny kommuneplanens arealdel er igangsatt for hele kommunen og er planlagt vedtatt i løpet av 2020. Kommunen har flere større planer på høring, blant annet KDP for Vanvikan og oppstart av RP for ny videregående skole.	
	Fylkesmannens hovedinntrykk er at kommunen er relativt robust i forhold til plankompetanse og kapasitet.	
	Relativt mange dispensasjoner fra overordna planverktøy tilsier at eksisterende planer er utdatert og er ikke det styringsverktøyet de er ment å være.	
	Ny kommuneplanens arealdel vil bli et viktig styringsverktøy for å bidra til vekst og samfunnsutvikling for den nye kommunen.	
 Gul	Kommunen er godt rustet med hensyn til ressurser knyttet til kommunal planlegging og planstatus i kommunen vurderes derfor som god. Stort antall dispensasjonssøknader indikerer likevel at kommunens overordna planstatus ikke er et godt nok styringsverktøy.	
Sentrale tema		
1. Sikre god kobling mellom nylige vedtatte samfunnsplaner fra Rissa og Leksvik inn mot arbeidet med ny kommuneplanens arealdel.		

4.2 Kommunal økonomi

Fokusområder		
<ul style="list-style-type: none"> Økonomisk handlingsrom og bærekraft Økonomistyring. 		
Sentrale nøkkeltall	2018	Landet 2018 ¹
Netto driftsresultat i pst. av brutto driftsinntekter	1,0	2,1
Arbeidskapital ² i pst. av brutto driftsinntekter	19,7	21,5
Netto renteesponering i pst. av brutto driftsinntekter	93,6	43,5
Fri egenkapital drift i pst. av brutto driftsinntekter	4,4	11,1
Skatt i pst. av landsgjennomsnittet	73,6	100
1) Landet uten Oslo 2) Ekskl. premieavvik		
Fylkesmannens bilde av området		
	I inntektssystemet er kommunens utgiftsbehov beregnet til å være 8,2 % høyere enn gjennomsnittskommunen. Kommunen har eiendomsskatt på næringseiendom, kraftverk, vindkraftverk og petroleumsanlegg med en generell skattesats på 1,0 promille. Årsregnskapet for 2017 ble avlagt i balanse. Foreløpige tall for 2018 viser et mindreforbruk på 1,1 mill. kr.	
	Bra likviditet (arbeidskapital) Kommunen har ikke vært registrert i ROBEK (men både Rissa og Leksvik har vært registrert).	
	Netto driftsresultat under anbefalt minimumsverdi i 2018. Høy langsiktig gjeld og betydelig renteesponering. Lav andel fri egenkapital (økonomisk buffer) Høyt driftsnivå Vesentlige budsjettavvik i investeringsregnskapet samt feil i regnskapsskjemaene for investeringer gjør at det tas forbehold i revisors konklusjon om budsjettet i revisors beretning til årsregnskapet for 2017.	
	Krevende budsjett for 2019 og indikasjoner på at budsjett disiplinen må skjerpes. Høyt investeringsnivå i 2018 og 19 og siste år i økonomiplanperioden. Rådmannen er gjennom økonomiplanvedtaket bedt om å kartlegge mulige innsparinger. Lavere befolkningsvekst enn landet og demografiske endringer vil påvirke kommunenes økonomiske handlingsrom i årene framover. Det kan være utfordrende å skape en ny kommune, men kan også være et godt skifte for å gi innbyggerne framtidsrettede løsninger og økonomisk bærekraft og handlingsrom.	
 Gul	Selv om det er bevissthet rundt kommunens økonomiske stilling, vil kommunens høye gjeld og betydelige renteesponering sammen med en høy investeringstakt og befolknings- og demografiutviklingen sette presse på kommunens handlingsrom. Kommunens økonomiske stilling vurderes samlet sett som middels. Det er derfor viktig at kommunens har fokus på økonomisk bærekraft og at de grepene som tas er framtidsrettet og gir virkning over tid.	
Sentrale tema		
<ol style="list-style-type: none"> Utfordringer knyttet til sone/nabokriteriet fremover – jf. beskrivelser i kom.prp. 2020 Kommunens økonomiske utvikling og tiltak for å opprettholde bærekraft og handlingsrom. 		

4.3 Samfunnssikkerhet og beredskap

Fokusområder														
<ul style="list-style-type: none"> • Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) revidert siste 4 år • Overordnet beredskapsplan revidert i løpet av siste år • Øvelse i løpet av siste 2 år 														
Sentrale nøkkeltall	2019	Landet 2019 ¹												
Helhetlig ROS-analyse sist revidert (årstall)	2017	IA												
Overordnet beredskapsplan sist revidert (årstall)	2019	IA												
Beredskapsøvelse sist gjennomført (årstall)	2019	IA												
Kilde: Kommuneundersøkelsen 2018 (DSB)														
Fylkesmannens bilde av området														
i	<p>Fylkesmannen i Trøndelag har utviklet en beredskapstrapp basert på utvalgte spørsmål fra kommunens besvarelser på DSB's årlige kommuneundersøkelse, samt Fylkesmannens kjennskap til kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap. Indre Fosen kommune plasserer seg slik på beredskapstrappen:</p> <table border="1"> <caption>Indre Fosen på beredskapstrappen</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Score Range</th> <th>Color</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Indre Fosen 2017</td> <td>20,5-32</td> <td>Yellow</td> </tr> <tr> <td>Indre Fosen 2018</td> <td>32,5-36</td> <td>Light Green</td> </tr> <tr> <td>Indre Fosen 2019</td> <td>36,5-37</td> <td>Dark Green</td> </tr> </tbody> </table>		År	Score Range	Color	Indre Fosen 2017	20,5-32	Yellow	Indre Fosen 2018	32,5-36	Light Green	Indre Fosen 2019	36,5-37	Dark Green
År	Score Range	Color												
Indre Fosen 2017	20,5-32	Yellow												
Indre Fosen 2018	32,5-36	Light Green												
Indre Fosen 2019	36,5-37	Dark Green												
+	<p>Indre Fosen har jobbet godt med samfunnssikkerhet og beredskap etter kommunesammenslåing, noe som har medført at de har klatret helt til topps i kommunetrappa 2019. Selv om dette ser meget bra ut har Indre Fosen en del å arbeide med innenfor samfunnssikkerhet og beredskap (se nedenfor).</p>													
!	<p>Indre Fosen opererer fortsatt med 2 ROS-analyser (en for Rissa og en for Leksvik). Kommunen bør revidere disse og utarbeide en «felles» helhetlig ROS-analyse. Kommunen har utarbeidet et utkast til en overordnet beredskapsplan. Denne må ferdigstilles og skal samordne og integrere øvrige beredskapsplaner i kommunen.</p>													
	<p>Samfunnssikkerhet og beredskap bør integreres i alt overordnet planverk. Overordnet planverk skal være grunnlag for detaljplanlegging og det skal vises en rød tråd gjennom kommunal planlegging innen samfunnssikkerhet og beredskap for å oppfylle kravet om å jobbe systematisk og helhetlig etter sivilbeskyttelsesloven og PBL. Ny «felles» ros-analyse og beredskapsplan bør utarbeides/ferdigstilles.</p>													
Grønn	<p>Fylkesmannen har et godt inntrykk av Indre Fosen sitt arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap og gir grønt trafikklys her. Det er allikevel viktig at samfunnssikkerhet- og beredskap innarbeides i alle kommunale planer, og at det utarbeides «felles» helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse og beredskapsplan for Indre Fosen kommune.</p>													
Sentrale tema														
<ol style="list-style-type: none"> 1. Samfunnssikkerhet og beredskap i overordnet planverk i kommunen 2. Ny «felles» helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse og overordnet beredskapsplan. 														

4.4 Folkehelse

Fokusområder		
<ul style="list-style-type: none"> Kommunens fokus på folkehelse skal gjenspeiles i all planlegging. Det skal jobbes aktivt med å redusere sosiale ulikheter i helse. Satse på forebyggende tilbud med fokus på deltakelse, aktivitet og mestring. Psykisk helse og forebyggende rusarbeid skal være inkludert som en likeverdig del i folkehelsearbeidet. 		
Sentrale nøkkeltall	2018	Landet 2018
Mottakere av uføreytelser 18-44 år, gjennomsnitt siste 3 år, 2015-2017 (%)	3,5	2,7
Andel ungdomsskoleelever som er fornøyd med helsa (%) ¹	66,4	70,6
Antibiotikaresepter per 1000 innb. 0-79 år per år (antall)	320	306
Kilde: FHI 1) Kilde: Ungdata-undersøkelsen		
Fylkesmannens bilde av området		
	Indre Fosen er i prosess med å få på plass et helhetlig folkehelsearbeid for den sammenslåtte kommunen. Kommunen legger folkehelse til grunn som premiss i arealplanleggingen. Det er for det øvrige mangelfull systematikk i arbeidet ved at det mangler oppdatert oversiktsdokument som grunnlag for prioritering av tiltak.	
	Planer sendt på høring viser at folkehelse tas inn som premiss i planleggingen.	
	Kommunen har ikke et oversiktsdokument som beskriver helsetilstanden. For Rissa finnes et dokument fra 2016 og det er plan om å lage felles oversiktsdokument i 2020.	
	Ungdataundersøkelsen fra 2017 viser sammenlignet med landsgjennomsnittet at ungdommen er mindre fornøyd med helsa, mindre fornøyd med lokalmiljøet, at flere har vært beruset, at færre er med i en fritidsorganisasjon og at en noe høyere andel har mer enn fire timer skjermtid/dag. Kommunen har en andel unge uføre (3,5 %) som er høyere enn gjennomsnitt for landet (2,7 %) og fylket (3,2 %). Det er også en høyere andel stønadsmottakere samlet sett i gruppen 20-29 år med 11 % mot 8,5 % for både landet og fylket.	
 Gul	Et helhetlig, målrettet og effektivt folkehelsearbeid krever at oppdatert oversiktsdokument som grunnlag for planlegging og prioritering av tiltak. Dette er ikke på plass.	
Sentrale tema		
<ol style="list-style-type: none"> Helsefremmende tiltak for ungdom og unge voksne som er rammet av «utenforskap». Ulikheter i helsetilstand og utfordringsbilde i ulike deler av kommunen. Tverrsektoriell forankring for å oppnå et effektivt folkehelsearbeid. 		

4.5 Omsorgstjenestene

Fokusområder		
<ul style="list-style-type: none"> Kommunen skal ha nødvendig kompetanse. Kommunen tilpasser omsorgstjenestene til fremtidige behov. Kommunen bruker planlegging som verktøy i sitt arbeid med omsorgstjenestene. 		
Sentrale nøkkeltall	2018	Landet 2018 ¹
Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/helsefagutdanning (prosent)	75,9	74,8
Utgifter kommunale helse- og omsorgstjenester per innbygger (kroner)	33767	27206
Avtalte årsverk sykepleiere med spesialitet/videreutdanning per 10 000 innbyggere (Årsverk)	12,2	7,5
Avtalte årsverk sykepleiere uten spesialitet/videreutdanning per 10 000 innbyggere (Årsverk)	52,0	47,2
1) Landet uten Oslo		
Fylkesmannens bilde av området		
	Indre Fosen kommune bygger nytt omsorgssenter på Stadsbygd. Bygget dimensjoneres for 40 boenheter samt base for hjemmetjenesten, fellesarealer og drift. Nøkkeltall knyttet til helsepersonell i omsorgstjenesten kommer til høsten.	
	Kommunen har fokus på behovet for kompetanse. De har søkt om tilskudd til å utdanne to sykepleiere i tillegg til søknad om videreutdanning for ansatte.	
	Viktig å få en analyse av kommunens samlede behov for kompetanse innen omsorgsfeltet. Kommunen har ikke kommet i gang med en samlet behovskartlegging og strategi for innføring av velferdsteknologiske løsninger. Kommunen har ikke plan for habilitering – og rehabiliteringsarbeidet.	
	Kommunen må ha fokus på å «sy sammen» de to kommunene og arbeid for en felles strategi og plan. Bruk av kompetent fagpersonell slik at ressurskrevende brukere gis god og riktig omsorg.	
 Gul	Den samlede vurderingen på omsorgsområdet knytter seg til at kommunen ikke har helhetlig plan for sentrale områder innen omsorgstjenestene. Selv om kommunen jobber med dette utgjør det en sårbarhet i kommunens fremtidige arbeid med å sikre tilstrekkelig dimensjonering av tiltak, kompetanse og kvalitet i tjenesten.	
Sentrale tema		
<ol style="list-style-type: none"> Helhetlig plan for (helse- og) omsorgstjenestene Rekruttere og beholde nødvendig helsepersonell Ta i bruk innovative løsninger som velferdsteknologi Felles plan for habilitering- og rehabiliteringsområdet 		

4.6 Kommunehelsetjenesten

Fokusområder		
<ul style="list-style-type: none"> Kommunen skal ha tilstrekkelig legedekning. Kommunen skal prioritere skolehelsetjeneste og helsestasjon. Kommunene skal ha koordinerende enhet. Kommunene skal gi helsetjenester til personer med rusavhengighet og psykiske utfordringer. 		
Sentrale nøkkeltall	2018	Landet 2018
Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år	36,3	42,1 ¹
Avtalte legeårsverk per 10 000 innbyggere	1A	11,3 ¹
Årsverk personer med videreutdanning i psykisk helse- og rusarbeid per 10 000 innbyggere	14,1	12,1 ¹
Andel 9 åringer vaksinert mot meslinger ²	97,0	96,9
1) Landet uten Oslo 2) Kilde: FHI		
Fylkesmannens bilde av området		
	To legekantor, legevakt på Vanvikan. Det er interkommunalt samarbeid om psykolog. Har gjennomført «Tidlig innsats». Felles lokalsykehustilknytning er ikke avklart.	
	Rapportert dekningsgrad med MMR-vaksine for 9-åringer er bedret fra 86,4 % i 2015, via 93,9 % i 2016 til 97 % både i 2017 og 2018. Kommunens 11 fastleger har tilsammen 1021 ledige listeplasser.	
	Utfordringer med sammenslåing av legetjenesten og organisering av legevaktstjenesten.	
	Indre Fosen har en sentral beliggenhet på Fosen og har i tillegg nærmere tilknytning til Trondheim enn andre kommuner på Fosen. Gjennom Fosen helse IKS drives interkommunalt samarbeid. Dette har gjort det lettere å etablere tilbud som kommunene har hatt vanskelig å få til hver for seg. Indre Fosen har vært usikker på nytten av samarbeidet samtidig som kommunen er en viktig samarbeidspartner for de andre kommunene. Fylkesmannen ser at framtidig veivalg er viktig for både kommunen og regionen.	
 Gul	Både for legetjeneste og legevakt har Fylkesmannen vært involvert som tilsynsmyndighet i enkeltsaker. Det fremstår ikke klart at utfordringer med organisering og tjenestekvalitet er løst.	
Sentrale tema		
<ol style="list-style-type: none"> Legetjenesten og legevaktstjenesten. Skolehelsetjenesten på ungdomsskole og videregående skole som en del av kommunens forebyggende folkehelsearbeid. Erfaringer med «tidlig innsats». 		

4.7 Sosialtjenesten

Fokusområder		
<ul style="list-style-type: none"> • At de sosiale tjenestene tilgjengelige for innbyggerne i kommunen • At det gjøres forsvarlige individuelle vurderinger av rett til tjenester • At kommunen arbeider helhetlig med tjenestemottakere som har barn, og med unge under 18 år 		
Sentrale nøkkeltall	2018	Landet 2018 ¹
Antall sosialhjelpsmottakere	209	IA
Antall barn i familier som mottok sosialhjelp	97	IA
Antall saker med økonomisk rådgivning til personer som ikke mottar sosialhjelp	5	IA
1) Landet uten Oslo		
Fylkesmannens bilde av området		
	NAV Indre Fosen har kontor i Rissa og Leksvik. Begge kontor er åpent for drop-in fra publikum deler av uka, og avtalte møter gjennomføres alle hverdager ved begge kontor. Det har vært en stor nedgang i antall sosialhjelpsmottakere fra 2017 til 2018 (38%), og også i antall barn i familier som mottok sosialhjelp (51%). Det er reduksjon i antall saker med økonomisk rådgivning til personer som ikke mottok sosialhjelp med 90% i samme periode, og kommunen har ikke rapportert på hvor mange sosialhjelpsmottakere som fikk økonomisk rådgivning i 2018. Det har vært en del utskiftninger i det kommunalt ansatte personalet etter sammenslåingen. Ny NAV-leder tiltrådte 1. mars i år.	
	11 av 13 klagesaker som gjelder rett til sosialhjelp er stadfestet. Kommunen har ultimo 2018 20 deltakere i kvalifiseringsprogrammet. Dette er et høyt antall målt mot kommunens størrelse, og tyder på at tjenesten er tilgjengelig for kommunens innbyggere.	
	Fylkesmannen har gjennomført et hendelsesbasert tilsyn mot kommunen i 2018/2019. Tilsynet avdekket at den lovpålagte tjenesten «opplysning, råd og veiledning» - i form av økonomisk rådgivning, ikke var tilstrekkelig tilgjengelig for tjenestemottaker. Tilsynet avdekket også at saksbehandlingstiden for søknad om tjenesten var uforsvarlig lang. Lovbruddet er alvorlig fordi Fylkesmannen i 2017 påpekte lovbrudd knyttet til tilgjengeligheten til tjenesten, overfor samme tjenestemottaker, i en hendelsesbasert tilsynssak overfor Leksvik kommune.	
	Resultat fra tilsyn, nedgangen i antall saker med økonomisk rådgivning til personer som ikke mottok sosialhjelp og mangel på tall for antall sosialhjelpsmottakere som fikk økonomisk rådgivning i 2018, gir grunn til bekymring for tilgjengeligheten til denne tjenesten. Tilsyn viser at det er behov for å jobbe videre med kompetanse i den kommunale delen av NAV. Fylkesmannen forventer at kommunen har analysert og funnet svar på årsaken til reduksjon i antall sosialhjelpsmottakere.	
 Gul	Fylkesmannen er bekymret for tilgjengeligheten til de sosiale tjenestene, med unntak av kvalifiseringsprogrammet. Kommunen har fått påpekt lovbrudd gjennom tilsyn som foreløpig ikke er rettet opp.	
Sentrale tema		
1. Reduksjon i antall sosialhjelpsmottakere og tilgjengelighet til de sosiale tjenestene generelt, og tjenesten økonomisk råd og veiledning spesielt		

4.8 Integrering og bosetting

Fokusområder		
<ul style="list-style-type: none"> • Godt tilpassede tilbud innenfor norskopplæringen for barn, unge og voksne • Arbeids- og utdanningsrettet kvalifisering av nyankomne innvandrere • Gode arenaer for hverdagsintegrering 		
Sentrale nøkkeltall	L/R 2017	Landet 2017
Andel barn med innvandrerbakgrunn (4 år) som går i barnehage (%)	NA/50	94,2
Personer 16-25 år som verken er i videregående opplæring eller har fullført og bestått videregående opplæring, kvinner med innv.bakgr. (%)	33,3	33,9
Personer 16-25 år som verken er i videregående opplæring eller har fullført og bestått videregående opplæring, menn med innv.bakgr. (%)	100/46,9	43
Personer med innvandrerbakgrunn som har grunnskoleopplæring som høyeste utdanning, kvinner (%)	21,3/24,5	26,1
Personer med innvandrerbakgrunn som har grunnskoleopplæring som høyeste utdanning, menn (%)	22,9/25,5	25,6
<p>Kilde: IMDi.no Personer med innvandrerbakgrunn omfatter både arbeidsinnvandrere, familieinnvandrede og flyktninger. Se IMDi.no for prosentvis fordeling mellom disse gruppene.</p>		
Fylkesmannens bilde av området		
	Etter kommunesammenslåingen er det etablert og samlokalisert en felles tjeneste som omfatter både integreringsarbeid og voksenopplæring.	
	Kommunen har bosatt flyktninger i samsvar med anmodningene fra IMDi gjennom mange år. Den skal videreutvikle sin modell for grunnskoleopplæring for voksne for å fange opp at bosatte flyktninger trenger slik grunnleggende opplæring. Den omfatter også arbeidspraksis. Kommunen deltar i modellkommunesprosjektet «Inkludering på alvor», som også skal omfatter innvandreropplæringen.	
	Kommunen (tidl. Rissa kommune) hadde i 2017 en relativt lav andel 4-åringer med innvandrerbakgrunn som gikk i barnehagen. Det er en større andel menn i alderen 16-25 år med innvandrerbakgrunn som ikke er i videregående opplæring eller har fullført/bestått den.	
	Grunnleggende kvalifisering av personer med innvandrerbakgrunn er viktig for å forbygge utenforskap og avhengighet av offentlige ytelser på sikt. Norskopplæring og grunnskoleopplæring er viktig tiltak her. Slik opplæring kan inngå i et kvalifiseringsprogram for dem som har fullført sitt introduksjonsprogram uten å ha kommet i arbeid/utdanning.	
 Gul	Det viktig at kommunen tilbyr langsiktige kvalifiseringsløp for personer med innvandrerbakgrunn som mangler grunnopplæring. Dette bidrar til at de kan forsørge seg selv på sikt. I denne sammenhengen er det spesielt viktig å være oppmerksom på aldersgruppen 16-25 år som mangler videreg. opplæring.	
Sentrale tema		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kvalifisering av personer med innvandrerbakgrunn som ikke er i arbeid eller utdanning etter avsluttet introduksjonsprogram 2. Tilbud til unge med innvandrerbakgrunn i aldersgruppen 16-25 år som ikke har fullført/bestått videregående opplæring og som ikke er i videregående opplæring 3. Situasjonen til barn med innvandrerbakgrunn i alderen 4 år og eldre og som ikke går i barnehage. 		

4.9 Barnehage

Fokusområder		
<ul style="list-style-type: none"> • Barnehager med høy kvalitet som fremmer trivsel, lek og læring • Et tilgjengelig barnehetilbud for alle barn • Forutsigbare rammevilkår som medvirker til mangfold og likeverd i barnehagesektoren. 		
Sentrale nøkkeltall	2018	Landet 2018
Pedagognorm – Antall barnehager uten dispensasjon fra utdanningskravet under normkravet ¹	2	1A
Bemanningsnorm – Antall barn justert for alder og oppholdstid per årsverk i grunnbemanning (gjennomsnitt)	5,52	5,78
Kilde: Udir Statistikk 1) Krav: Én pedagogisk leder per 14 barn over 3 år og per 7 barn under 3 år.		
Fylkesmannens bilde av området		
	16 barnehager, 9 private og 7 kommunale. 497 barn som går i barnehage. 327 barn i alderen 3-5 år og 170 barn som er 1-3 år. 37 minoritetsspråklige barn.	
	Fire barnehager ligger over kravet for pedagognormen	
	<p>Basil 2018 viser at 2,6 % av styrerne og de pedagogiske lederne i kommunen har varig dispensasjon fra utdanningskravet, hvorav 1,4 % har midlertidig dispensasjon. Det betyr at i de stillingene det er krav om utdanning, har 4 % dispensasjon fra utdanningskravet.</p> <p>Kommunen har til sammen 13 styrere, av disse har 8,1 prosent varig dispensasjon fra utdanningskravet. Dette tilsvarer 2 styrere.</p> <p>Kommunen har til sammen 68 pedagogiske ledere, av disse har 1,7 % varig dispensasjon fra utdanningskravet og 1,6 % midlertidig dispensasjon.</p> <p>To barnehager ligger under normkravet for pedagogisk leder. Seks ligger under om man regner med de barnehagene som har søkt om dispensasjon fra pedagognormen.</p> <p>Basil 2018 viser at det kun er 3 av 37 minoritetsspråklige barn som får særskilt tilbud om språkstimulering.</p>	
	Det å sikre minoritetsspråklige barn språkstimulering i barnehage, vil være en del av arbeidet med tidlig innsats.	
 Gul	Kommunen har flere ansatte med dispensasjoner, flere av disse varig dispensasjon. Av de minoritetsspråklige barna er det få som får særskilt språkstimulering.	
Sentrale tema		
1. Få minoritetsspråklige barn som får særskilt tilbud om språkstimulering		

4.10 Grunnskole

Fokusområder		
<ul style="list-style-type: none"> • Elever skal mestre grunnleggende ferdigheter og ha god faglig kompetanse. • Alle elever skal ha et godt og inkluderende læringsmiljø. • Flere elever og læringer skal gjennomføre videregående opplæring. 		
Sentrale nøkkeltall	2018	Landet 2018
Nasjonale prøver 5. trinn, mestringsnivå 1, lesing ¹	27,6	22,9
Nasjonale prøver 5. trinn, mestringsnivå 1, regning ¹	24,4	22,8
Andel lærere som oppfyller kompetansekravet i norsk på ungdomstrinnet (%) ²	63	70
Andel lærere som oppfyller kompetansekravet i engelsk på barnetrinnet (%) ²	49	55
Skoler som ikke oppfyller lærernormen i 2018/19 (Åsly skole)	16,85	16
1) Kilde: www.skoleporten.udir.no 2) Kilde: GSI *) Tall er unntatt offentlighet		
Fylkesmannens bilde av området		
	Indre Fosen kommune har, etter sammenslåing, den administrative organiseringen på plass. Kommunen har seks grunnskoler med til sammen 1225 elever. Skaugdalen Montessori skole har 28 elever.	
	Frafallet i videregående opplæring er lavere enn på fylkesnivå og nasjonalt nivå. Bedre resultater i nasjonale prøver på 8. trinn både for lesing og regning enn i 2017. Kommunen deltar i kompetanseutvikling i samarbeid med andre kommuner i Fosen. De deltar også i modellkommunesprosjektet «Inkludering på alvor».	
	Kommunen har utfordringer med å oppfylle kompetansekrav for lærerne i norsk og engelsk. Indre Fosen kommune har lave resultater i nasjonale prøver på 5. trinn. Det er mange elever som ligger på mestringsnivå 1 (laveste nivå). Kommunen har utfordringer knyttet til læringsmiljø, ifølge elevundersøkelsen for 10. trinn. Kommunen må oppfylle lærernormen.	
	Det er variasjon i resultatene mellom kommunens skoler. De kan med fordel dele erfaringer på de områdene den enkelte skole lykkes. Vi ser at det er et behov for å videreutvikle felles rutiner og praksis i den nye kommunen.	
 Gul	Den samlede vurderingen av Indre Fosen kommune er spesielt knyttet til resultater på nasjonale prøver for 5. trinn, elevundersøkelsen på 10. trinn, oppfyllelse av lærenormen og kompetansekrav på lærernivå. Kommunen har gode resultater på gjennomføring i videregående opplæring. Vi vurderer det også som positivt at kommunen etter sammenslåingen har ledelsesstrukturer på plass.	
Sentrale tema		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kommunen har flere elever på laveste mestringsnivå i engelsk, lesing og regning i nasjonale prøver for 5. trinn. 2. Kommunen har nedadgående resultater på grunnskolepoeng for flere skoler det siste året. 3. Kommunens arbeid med elevenes medvirkning og at elevstemmen høres i skolens arbeid. 		

4.11 Barnevern

Fokusområder		
<ul style="list-style-type: none"> • Alle barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, har rett til å medvirke i alle forhold som vedrører en sak i barnevernet. Barn skal bli lyttet til, og barnets synspunkter skal vektlegges i samsvar med barnets alder og modenhet • Alle landets kommuner skal ha en forsvarlig akuttberedskap • Barnevernreformen innføres med virkning fra tidligst 2021. Med økt ansvar vil kommunene få større handlingsrom og større mulighet til å komme inn med rett hjelp til rett tid • I perioden 2018-2024 skal vi gjennomføre et kvalitets- og kompetanseløft i de kommunale barnverntjenestene. Tiltakene skal bidra til at barn, unge og familier møter ansatte med høy faglig kompetanse og tjenester av god kvalitet. 		
Sentrale nøkkeltall	2018	Landet 2018 ¹
Barn med melding ift. innbyggere 0-17 år (%)	4,9	4.5
Barn med undersøking ift. innbyggere 0-17 år (%)	4,7	4.8
Barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-22 år (%)	5,1	3.9
1) Landet uten Oslo *) Tall kan ikke offentliggjøres		
Fylkesmannens bilde av området		
	Alle barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, har rett til å medvirke i alle forhold som vedrører en sak i barnevernet. Barn skal bli lyttet til, og barnets synspunkter skal vektlegges i samsvar med barnets alder og modenhet	
	Alle landets kommuner skal ha en forsvarlig akuttberedskap	
	Barnevernreformen innføres med virkning fra tidligst 2021. Med økt ansvar vil kommunene få større handlingsrom og større mulighet til å komme inn med rett hjelp til rett tid	
	I perioden 2018-2024 skal vi gjennomføre et kvalitets- og kompetanseløft i de kommunale barnverntjenestene. Tiltakene skal bidra til at barn, unge og familier møter ansatte med høy faglig kompetanse og tjenester av god kvalitet	
 Gul	Alle barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, har rett til å medvirke i alle forhold som vedrører en sak i barnevernet. Barn skal bli lyttet til, og barnets synspunkter skal vektlegges i samsvar med barnets alder og modenhet	
Sentrale tema		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Få etablert en solid og stabil tjeneste, og tydeliggjøre roller og oppgavefordeling i det interkommunale samarbeidet 2. Sikre tilstrekkelig tiltak og kompetanse og kvalitet i tjenesten 3. Bruk og nytte av etablerte læringsnettverk på barnevernområdet. 		

4.12 Klima og miljø

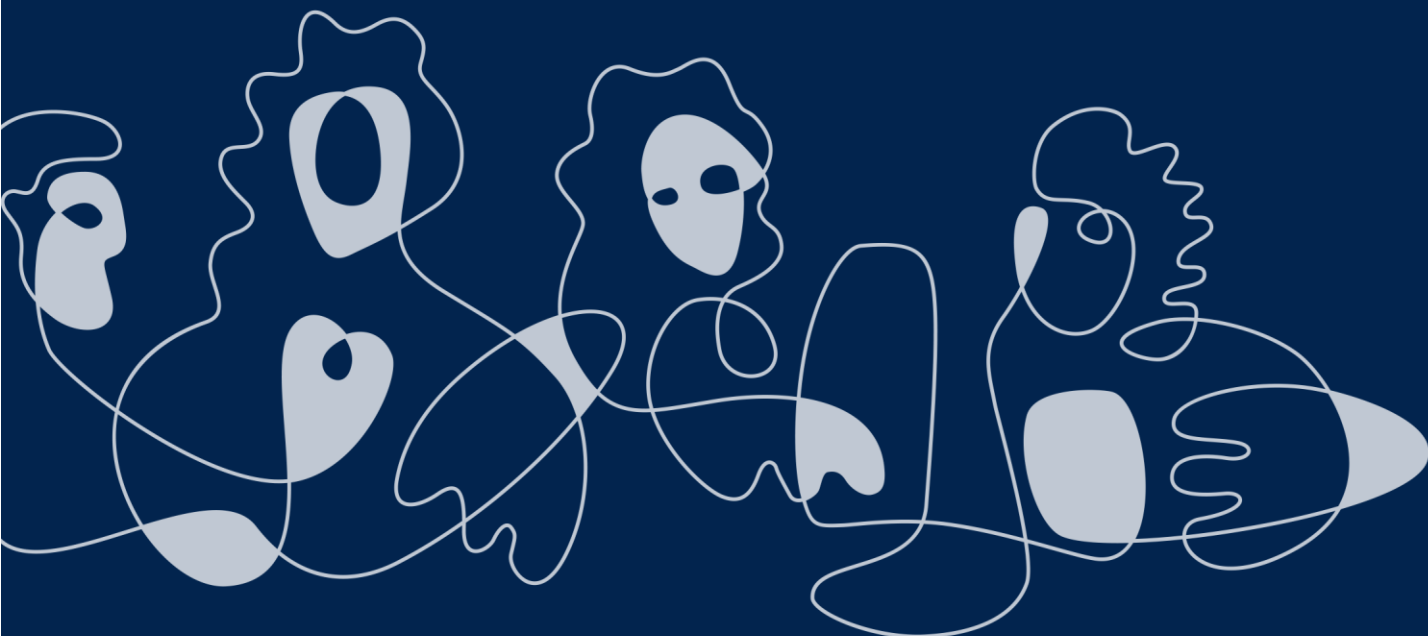
Fokusområder		
<ul style="list-style-type: none"> • Kommunene er gitt oppgaver og myndighet på hele klima- og miljøområdet, og kommunens oppfølging er avgjørende for å oppnå nasjonale miljømål. • Hensynet til strandsonen og verneområder i kommunen. • Klimaendringer og klimatilpasning. • Vannkvaliteten i kommunen. • Kartlegging av naturmangfold i kommunen. 		
Sentrale nøkkeltall	2018	Landet 2018 ¹
Andel innbyggere tilknyttet anlegg der renskrav er oppfylt (%)	-	-
Andel husholdningsavfall levert til materialgjenvinning (%)	29,8	41,9
Andel fornybarbruk av totalt forbruk i kommunens eiendomsforvaltning, egne bygg (%)	98	95
Dispensasjonssøknader fra motorferdselsforbudet som ble behandlet siste året - barmark	-	IA
1) Landet uten Oslo		
Fylkesmannens bilde av området		
	Indre Fosen er en del av Nordre Fosen vannområde, som har egen vannområdekoordinator som følger opp vannforvaltningen. Kommunen har egen miljørådgiver.	
	Kommunen deltar i både Nettverk klimatilpasning Trøndelag og Lavutslippsnettverket. Kommunen oppfordres til fortsatt å søke midler til klimatiltak.	
	Kommunen ligger under landsgjennomsnittet mht. materialgjenvinning av husholdningsavfall.	
	Kommunen bes revidere egen klima- og energiplan slik at den blir i tråd med nasjonale råd og forventninger. I tillegg er det viktig med et godt kunnskapsgrunnlag for en langsiktig og bærekraftig forvaltning av arealene. Kommunen bør vurdere kunnskapen om naturmangfoldet, og ved behov initiere kartlegging og rekartlegging av naturmangfold i Indre Fosen.	
 Gul	Kommunen har forbedringspotensial når det gjelder vannkvalitet, avfallsgjenvinning og revisjon av klima- og energiplan.	
Sentrale tema		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bidra til reduserte klimagassutslipp, og sikre at kommunen er tilpasset et klima i endring. Klimaprofil beskriver utfordringsbildet for Indre Fosen kommune. 2. Forvaltning av strandsonen, spesielt i områder med press (Rissa). 3. Tiltak for å oppnå bedre vannkvalitet i Indre Fosen. 4. Kunnskapsgrunnlag på området naturmangfold. 		

4.13 Landbruk

Fokusområder		
<ul style="list-style-type: none"> Landbruk over hele landet Økt verdiskaping Bærekraftig landbruk med lavere utslipp av klimagasser Aktiv bruk av skog i klimasammenheng 		
Sentrale nøkkeltall	2018	Trøndelag 2018
Foretak med melkekvote ¹	83	33,3
Planteindeks skogbruk (antall planter per m ³ –gjennomsnitt 3 siste år) ^{2,3}	4,8 ⁴	5,0
<p>1) Kilde: Landbruksdirektoratet 2) Kilde: FMTL 3) Målsetning=8 planter per m³ 4) Høyt tall indikerer at det er plantet mye, men avvirket lite i denne perioden</p>		
Fylkesmannens bilde av området		
	Kommunen er godt i gang med å utvikle av gode rutiner knyttet til forvaltningsoppgavene, det jobbes med å få innarbeidet disse. Arbeidet med arealdelen for kommunen er påbegynt. Kommunen har ressurser til å jobbe med utviklingsarbeid. Kombinasjonen av at det er en stor landbrukskommune med mange søknader med store beløp og forholdsvis lav bemanning, bidrar i vurderingen.	
	Melk er den viktigste husdyrproduksjonen i kommunen. Kommunen har jobbet godt med prosjekter tilknyttet håndtering og lagring av husdyrgjødsel og gjennom arbeid med vannforskriften. Dette er viktige satsinger i et intensivt husdyrproduksjonsmiljø. Kommunen har et tett samarbeid med andre kommuner gjennom nettverksarbeid i Lensa Fosen og gjennom DYRK Fosen. Fylkesmannen opplever at kommunen ivaretar jordverninteressene på en god måte i planarbeidet.	
	Det bør jobbes videre med å få innarbeidet de utarbeidete rutinene på tilskuddsforvaltningen. På ungskogpleie og risikobasert kontroll på skog bør kommunen jobbe videre med å utvikle bedre rutiner. Indre Fosen ligger «midt på treet» av fylkets kommuner når det gjelder bruk av investeringstilskudd til landbruksforetak. Kommuneplanenes arealdeler er utdaterte og det gis mange dispensasjoner. Det har vært enkelte utfordringer når det gjelder konsesjonssaker det siste året.	
	Indre Fosen har et mangfold i produksjoner og en ganske stor økologisk produksjon. Dette gir rom økt matproduksjon og utvikling av spesialiteter. Nye skogbruksplaner fra 2017 og 2018 gir muligheter for økt aktivitet og pådriv. Nye arealplaner bør redusere antall dispensasjoner.	
 Gul	Kommunen har jobbet aktivt med å utarbeide gode rutiner i tilskuddsforvaltningen, både på jord- og skogområdet. Framover bør det fokuseres på å få innarbeidet rutinene. Det dispenseres mye fra kommuneplanens arealdel.	
Sentrale tema		
<ol style="list-style-type: none"> Kommunes bidrag til at produsentene får utnyttet de mulighetene som ligger i nærheten til store markeder. Aktiv bruk av nye skogbruksplaner Fokus framover for å få innarbeidet rutiner i tilskuddsforvaltningen. Sikring av jordvernet og utvikling av landbruket gjennom planverket i kommunen. 		

4.14 Reindrift

Fokusområder					
<ul style="list-style-type: none"> • Offentlige myndigheters ansvar når det gjelder Grunnloven § 108 og folkerettens regler om urfolk. • Reindriftens arealbehov skal ivaretas i alle planprosesser og reindriften skal sikres medvirkning. • Samordning av planlegging på tvers av kommune- og fylkesgrenser for å sikre reindriften sammenhengende bruksarealer. 					
Sentrale nøkkeltall	RBD¹ 2016²	RBD¹ 2017²	RBD¹ 2018²	Indre Fosen 2018²	RBO³ 2018²
Antall siidaandeler	6	6	6	IA	39
Reintall, sluttstatus pr 31.03 (antall)	1900	1978	1933	IA	13972
Slakteuttak (kg)	11743	10219	7989	IA	134557
Reinbeiteareal totalt (km ²)	IA	IA		566 (54 ⁴)	22300
Særverdiområder for reindriften (km ²)	IA	IA		16 (- ⁴)	IA
Minimumsbeiter – seine vinterbeiter (km ²)	IA	IA		291 (28 ⁴)	IA
1) RBD – Fovsen Njaarke sijte/Fosen reinbeitedistrikt 2) Driftsårene 2015/16, 2016/17, 2017/18 3) RBO – Nord-Trøndelag reinbeiteområde 4) pst. av kommunens areal					
Fylkesmannens bilde av området					
	Det bygges ut vindkraft i viktige vinterbeitearealer for reinen til sørgruppen i Fovsen Njaarke sijte (Storheia i Åfjord og Bjugn). En stor del av det gjenværende vinterbeitearealet til driftsgruppen ligger i Indre Fosen kommune. Disse arealene får en klart større verdi for reindriften etter at vindkraftutbyggingen er gjennomført. Viktige, men sårbare og litt kronglete flyttleier inn til vinterbeitene for rein går over både Skaudalen og Hogsdalen.				
	Fylkesmannens hovedinntrykk er at kommunen er relativt robust i forhold til plankompetanse og kapasitet.				
	En sårbar reindriftsnæring både ift tilgjengelig (vinter)beitearealer og rovdyrpress.				
	KPA er under revidering. Kommunen har gode muligheter for utvikling av et robust planapparat.				
 Grønn	I forhold til reindriftsområdet velger fylkesmannen å fokusere på at kommunen gjennom revidering av KPA og oppbygging av robuste planressurser vil ha gode muligheter til å ivareta hensynet til reindriften i sin planlegging.				
Sentrale tema					
1. Ivaretagelse av viktige vinterbeiteområder og flyttleier for reindriften.					

FYLKESMANNEN I TRØNDELAG

Statens hus, Strandveien 38, Pb 2600, 7734 Steinkjer | fmlpost@fylkesmannen.no | www.fylkesmannen.no/trondelag